

N O T A T

Til: Styret

Fra: Rektor

Om: Forslag til endringer i NTNUs felles studieforskrift

Tilråding:

Styret vedtar endringer i NTNUs felles studieforskrift som fremlagt.

1. Bakgrunn

NTNUs felles studieforskrift fastsetter bestemmelser om universitetets og studentenes rettigheter og plikter i forbindelse med organisering av studier, gjennomføring av vurderinger (eksamen) og krav for tildeling av grader. Forskriften gjelder for alle studiene ved NTNU.

Det er behov for endring og justering av diverse bestemmelser i studieforskriften. Dette på grunn av overordnede endringer i lov om universiteter og høyskoler (uh-loven), forskrifter fra departementet og tidligere vedtak i NTNUs styre. Studieforskriften inngår som en del av den samlede informasjonen til studentene om studiet i studiehåndbøkene.

Endringene/justeringene gjelder på grunn av NTNUs nye språkpolitiske retningslinjer, nasjonal forskrift om godskrivning av høyere utdanning, omlegging av profesjonsstudiet i psykologi. Saken har vært på høring ved fakultetene, Studenttinget og forvaltningsutvalgene. Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT), Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT), Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk (IME), Det humanistiske fakultet (HF) og Forvaltningsutvalget for sivilingeniørutdanningen (FUS) har kommet med synspunkter på forslaget. Studenttinget har ingen kommentar til forslaget.

2. NTNUs nye språkpolitiske retningslinjer (endring av studieforskriften § 34)

Et eget utvalg ble nedsatt for å utarbeide forslag til språkpolitiske retningslinjer i 2008. Forslaget ble senere sendt på høring til fakultetene mfl. Etter en grundig intern prosess ble saken lagt frem for Styret og retningslinjene fastsatt 26.03.09 (S-sak 16/09). Retningslinjene har bestemmelser om bl.a. om undervisningsspråk, språkvalg i oppgavetekster, hvilke språk som kan brukes ved innlevering av besvarelser og masteroppgaver og at masteroppgaver skal ha sammendrag på et fremmedspråk hvis de skrives på norsk eller omvendt.

Bestemmelsene i de nye språkpolitiske retningslinjene går utover bestemmelsene i NTNUs studieforskrift (§ 34). Det er derfor behov for å oppdatere studieforskriften for at det ikke skal være tvil om hva som gjelder. I utgangspunktet tas disse inn tilsvarende retningslinjene, men med enkelte justeringer basert på innspill i høringsprosessen og hvordan de språkpolitiske retningslinjene har blitt forstått.

Høringsinstansene er gjennomgående positive til forslaget. FUS peker på faren med at faglærere kan foretrekke å gi eksamensoppgaver på engelsk for å slippe å gi oppgaver både på bokmål og nynorsk, jf. forslaget § 34 nr 4. HF støtter forslaget om at masteroppgaven skal inneholde et sammendrag på engelsk eller annet relevant fremmedspråk dersom masteroppgaven skrives på norsk, men etterlyster informasjon om hvordan dette skal formidles til kandidatene og håndheves for å sikre likebehandling på tvers av studieprogram og fakulteter.

Språk i eksamensoppgaver

Universiteter og høyskoler har etter uh-loven ansvar for vedlikehold og videreutvikling av norsk fagspråk, jf § 1-7. Etter den nasjonale forskriften om målform i eksamensoppgaver skal eksamensoppgaver, som gis på norsk mål, gis både på bokmål og nynorsk. Etter NTNUs språkpolitiske retningslinjer skal undervisningen på lavere grads nivå *i hovedsak* være på norsk, mens undervisningen kan gis på engelsk på høyere grads nivå. I flere studieprogram gis store deler av undervisningen på engelsk på høyere grads nivå, også i program som ikke er internasjonale, f.eks de to siste årene i sivilingeniørstudiet.

Hvis undervisningen gis på engelsk har NTNUs studieforskrift bestemmelser om at eksamensoppgaven *i tillegg* skal gis på engelsk. Etter de nye språkpolitiske retningslinjene kan fakultetet (ikke den enkelte faglærer) bestemme at både eksamensoppgaven og besvarelsen skal være kun på engelsk dersom all undervisning skjer på engelsk og det er fastsatt i emnebeskrivelsen. Denne forstås som at det ikke er et krav at begge deler må være på engelsk, men at det kan bestemmes at bare eksamensoppgaven skal være på engelsk og at studentene kan levere på norsk eller i samsvar med nr. 6. Vi foreslår at det føyes til at dette gjelder kun for emner på høyere grads nivå hvis det tillates at studentene kan levere besvarelsen på norsk selv om eksamensoppgaven gis bare på engelsk.

Det er først og fremst på høyere grads nivå at dette er naturlig i og med at undervisningen i hovedsak skal foregå på norsk på lavere nivå. Det er også en kjent sak at det har vært problematisk å få enkelte fagmiljø ved sivilingeniørstudiet til å lage eksamensoppgaver på nynorsk, og vi har hatt flere klagesaker og henvendelser fra Språkrådet om dette. Det er en viss bekymring for at bestemmelsen kan bli brukt for å unngå å lage eksamensoppgave på nynorsk, jf. høringsuttalelsen fra FUS. Å lage eksamensoppgaver på norsk (bokmål og nynorsk) hvis undervisningen foregår på engelsk på lavere nivå, vil også være et bidrag til at norsk fagspråk blir ivaretatt og utviklet. Samtidig bør vi sikre at studentene får eksamensoppgaven på norsk selv om undervisningen i emnet foregår på engelsk på lavere nivå.

Språk i masteroppgaver og sammendrag

Vi har gjort en tilføyelse ved å ta inn at fakultetet avgjør hvilket språk masteroppgaven kan skrives på. Utgangspunktet er at masteroppgaven kan skrives på det språket som er mest relevant for innholdet i oppgaven og de praktiske forholdene for hver enkelt masterstudent. Det kan imidlertid være ulike oppfatninger av hvilke språk som er mulig innenfor disse rammene, f.eks på grunn av sensur, og det bør fremgå klart at det er fakultetet som i så fall avgjør dette.

Etter de språkpolitiske retningslinjene skal studentene skrive sammendrag på engelsk eller annet relevant fremmedspråk dersom masteroppgaven skrives på norsk. Masteroppgaver som skrives på et ikke-skandinavisk språk, skal ha et sammendrag på norsk. Fakultetet bør kunne gi unntak fra dette der studenten er fremmedspråklig og ikke behersker et av de skandinaviske språkene. Hvis ikke vil andre måtte skrive sammendraget for studenten.

Etter dette foreslås at studieforskriften § 34 får følgende ordlyd (endringer er merket med uthevet skrift og understreket):

§ 34 Målform og språk ved skriftlig vurdering

1. Bestemmelser om bruk av målform i eksamensoppgaver er gitt i Forskrift om målform i eksamensoppgaver av 7. juli 1987. Forskriften er gitt med hjemmel i Lov av 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentlig teneste.
2. Eksamensoppgaver som gis på norsk mål, skal foreligge i begge målformer (bokmål og nynorsk). Unntatt er oppgaver i faget norsk. Har alle studentene ønsket samme målform, kan oppgavene gis i bare denne målformen. Studentene velger målform når de melder seg til vurdering.
3. Dersom undervisningen gis på et ikke-skandinavisk språk, skal eksamensoppgaver i tillegg gis på undervisningsspråket. Søknad om å få oppgave gitt på annet språk enn norsk eller undervisningsspråket, avgjøres av fakultetet.
4. **Når all undervisning gis på et ikke-skandinavisk språk, kan fakultetet selv bestemme at både oppgavetekst og besvarelse levert til vurdering skal være bare på det språket. Til eksamen på høyere grads nivå kan fakultetet selv bestemme at oppgaveteksten gis på et ikke-skandinavisk språk, selv om det ikke er krav om at besvarelsen skal leveres på det språket. Høyere grads nivå betyr her master eller 4., 5. eller 6. årskurs/-kull i integrerte studieprogram. Bestemmelser om dette skal være angitt i emnebeskrivelsen.**
5. Dersom en vesentlig del av emnets pensum er på et annet språk enn undervisningsspråket, kan fakultetet bestemme at oppgaveteksten i tillegg skal gis i det språket.
6. **Vurderingsbesvarelser og masteroppgaver kan leveres på norsk, svensk, dansk eller engelsk hvis det ikke er fastsatt annen ordning i emnebeskrivelsen eller studieplanen.**
7. **Der et annet fremmedspråk enn engelsk inngår i egenarten til emnet, i dets læringsmål eller pensum, fastsetter fakultetet hvilket språk kandidatene kan bruke i sine vurderingsbesvarelser.**
8. **Masteroppgaven skrives på det språket som er mest relevant for innholdet i oppgaven og de praktiske forholdene for hver enkelt masterstudent. Fakultetet selv avgjør hvilke språk som kan godkjennes innenfor disse rammene. Masteroppgaver som skrives på norsk, skal ha et sammendrag på engelsk eller et annet relevant fremmedspråk. Masteroppgaver som skrives på et ikke-skandinavisk språk, skal ha et kort sammendrag på norsk. Fakultetet kan gi unntak fra denne bestemmelsen dersom studenten er fremmedspråklig og ikke behersker et av de skandinaviske språkene (norsk, svensk eller dansk).**

3. Endring på grunn av nasjonal forskrift om godskriving av høyere utdanning (endring av studieforskriften § 43)

Kunnskapsdepartementet fastsatte i 2006 forskrift om godskriving av høyere utdanning. Forskriften er lagt ved (vedlegg 9).

Tilknytningskrav

Forskriften stiller krav om at dersom institusjonen skal tildele grad må minst 60 av de studiepoengene som skal inngå i beregningsgrunnlaget (de emnene som utgjør graden) være avlagt ved institusjonen. NTNU hadde dette kravet allerede i sin studieforskrift, men hadde i tillegg et krav om at minst 30 av de 60 skulle inngå i hovedprofilen på bachelornivå. I høyere grad måtte masteroppgaven inngå. Etter at departementets forskrift ble fastsatt må vi se bort fra dette da institusjonene ikke kan stille strengere krav enn den nasjonale forskriften.

På bakgrunn av at flere institusjoner mente det burde være anledning til å stille krav til de 60 studiepoengene som skulle inngå, sendte departementet senere (i 2008) på høring et forslag om å endre forskriften slik at institusjonene kunne stille krav om at fordypningsenheter skulle inngå i de 60. I NTNUs høringsuttalelse datert 10.04.08 (vedlegg 9) støttet vi forslaget om dette og påpekte at vi mente forskriften også burde åpne for at institusjonene kunne stille krav om at masteroppgaven skulle være avlagt ved institusjonen. Vi ønsket derfor å avvente resultatet av dette før endringer i NTNUs studieforskrift ble lagt fram for Styret. Så langt har departementets forskrift ikke blitt endret, og vi har på spørsmål til departementet fått opplyst at dette foreløpig er lagt på is og at årsaken var ulike oppfatninger om forslaget blant høringsinstansene. NTNUs studieforskrift (§ 43) bør derfor endres slik at den blir i samsvar med departementets overordnede forskrift. I motsatt fall kan dette føre til feilinformasjon til studentene om hva de kan søke om godskrivning for med påfølgende forsinkelser i studiene.

HF og IME har pekt på at det er uheldig at det ikke kan stilles eksplisitte krav om at fordypning og masteroppgave skal være avlagt ved NTNU. Når det gjelder hva som kan godskrives, dvs hva det kan gis fritak for så reguleres dette av uh-loven § 3-5. Beståtte emner, fag og eksamener fra andre akkrediterte institusjoner etter den norske uh-loven skal godskrives med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller de faglige krav satt av institusjonen som godskriver. Det følger av studieplanen med mer hvilke faglige krav som gjelder for de enkelte fag og utdanninger. Disse skal alltid være oppfylt hvis det skal gis fritak. Når det gjelder eksamen tatt ved utenlandske og norske institusjoner som ikke tilbyr akkrediterte studier etter uh-loven, så *kan* det gis fritak på grunn av annen velegnet eksamen. Studenten har ikke noe rettskrav på fritak og institusjonen må vurdere om de delene av utdanningen som det søkes om fritak for kan sies å være tilstrekkelig dekket av allerede avlagt eksamen og om denne er velegnet til å dokumentere dette. Vi forstår bekymringen hos enkelte av fakultetene, men fritak skal uansett ikke gis dersom de faglige kravene ikke er oppfylt. Departementets forskrift medfører mer skjønnsbaserte vurderinger enn om vi kunne ha hatt eksplisitte krav.

Når det gjelder masteroppgaven vil den normalt tas ved NTNU hvis studenten skal ha grad fra NTNU eller ved institusjon som vi samarbeider med der studieprogrammet er felles med andre institusjoner og studenten avlegger masteroppgaven ved annen institusjon i samarbeidsforholdet. Det er ellers krav om veiledning for å få godkjent en masteroppgave. Eksamener tatt ved andre akkrediterte institusjoner må oppfylle de faglige kravene som stilles ved vår institusjon til veiledning mm. Er masteroppgaven tatt ved en utenlandsk institusjon kommer i tillegg vurderingen av hvorvidt eksamen kan anses for å være velegnet som dokumentasjon for fritak.

Fellesgrader

Institusjonen har adgang til å fravike kravet om 60 studiepoeng i fellesgrader, dvs der institusjonen tildeler grad sammen med andre institusjoner. Der institusjonen etablerer et felles program med andre institusjoner, men ikke en fellesgrad, vil kravet på 60 gjelde. Praksis i fellesgradsprogrammene

innenfor Erasmus Mundus er at minst 30 studiepoeng må være avlagt ved NTNU for at NTNU skal tildele fellesgraden. Vi foreslår at dette tas inn i forskriften.

Krav om ny utdanning - gjenbruk

Departementets forskrift regulerer også krav om ny utdanning der studenten ønsker å gjenbruke utdanning han/hun tidligere har tatt i en ny grad. Også da er det krav om at minst 60 nye studiepoeng må være avlagt før det kan tildeles en ny grad eller et nytt vitnemål. I tillegg må tilknytningskravet på 60 studiepoeng være tilstede. Det er fortsatt de kravene som stilles til den aktuelle graden som skal legges til grunn for vurderingen ved godskriving, dvs de faglige kravene må alltid være oppfylt.

Forskriften om godskriving er altså ikke overordnet de faglige kravene som stilles til den aktuelle graden. Men hvis disse kravene er tilfredsstillt, vil vitnemål for ny grad kunne utstedes hvis studenten har minst 60 nye studiepoeng. Det betyr at en student som har en bachelorgrad fra før kan få vitnemål for en ny bachelorgrad (dvs. med annen tilleggsbetegnelse – bachelor i humanistiske fag → bachelor i samfunnsvitenskapelige fag) hvis vedkommende tilfredsstillter de faglige kravene, kravet om 60 nye studiepoeng og tilknytningskravet.

Institusjonene kan fastsette krav om inntil 90 nye studiepoeng for bestemte utdanninger, jf. departementets forskrift § 3, 2. avsnitt. Vi foreslår at fakultetet selv får adgang til å fastsette dette eller overfakultært styre for studieprogrammene der dette er opprettet (ny nr. 4).

NT og SVT har stilt spørsmål om hvilken dokumentasjon studenten skal få der studenten tar en ny studieretning innenfor samme program eller et annet program innenfor samme grad. Etter uh-loven § 3-5 nr 1 skal det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold. Dette gjelder i følge departementets kommentarer til forskriften om godskriving, innenfor samme grad. Dette innebærer at en student som ønsker å ta to utdanninger som begge fører til samme grad ved NTNU, f.eks graden *bachelor i samfunnsvitenskapelige fag* og ønsker et nytt vitnemål må ta nye 180 studiepoeng. Dersom to program inneholder samme emner som er obligatoriske, slipper studenten å ta disse på nytt, men kan ikke gjenbruke andre emner i samme grad. Å supplere sin utdanning ved å ta en ny studieretning er i seg selv ikke tilstrekkelig grunnlag for et nytt vitnemål så lenge dette er innenfor samme grad. Nye emner som avlegges vil på vanlig måte bli dokumentert på karakterutskrift. I forhold til høringsutkastet har vi strøket *utstedes et nytt vitnemål* i nr 4 da dette alternativet ikke er aktuelt for oss i og med at NTNU tildeler grad som grunnlag for vitnemål, i motsetning til høyskoler som for gitte utdanninger utsteder vitnemål uten at det tildeles grad (yrkesutdanninger).

Etter dette foreslås at studieforskriften § 43 får følgende ordlyd (endringer er merket med uthevet skrift og understreket):

§ 43 Vitnemål

1. Vitnemål utstedes ved fullført grad eller fullført utdanning. Vitnemål utstedes normalt bare én gang for samme grad/utdanning. Vitnemålet skal gi opplysninger om hvilket studieprogram som ligger til grunn for graden. Vitnemålet skal gi opplysninger om hvilket semester og år graden/utdanningen er fullført. Eventuell hovedkarakter angis i vitnemålet. Diploma supplement inngår som en del av vitnemålet. Karakterutskrift som inneholder de emner studenten har bestått, følger som vedlegg til vitnemålet.
2. For at en kandidat skal få utstedt vitnemål for grad fra NTNU må minst 60 av studiepoengene, **som skal inngå i beregningsgrunnlaget for graden, være avlagt ved NTNU.** (tidligere stod følgende: *Av de 60 studiepoengene må minst 30 inngå i hovedprofilen. I høgre grad må masteroppgaven være inkludert i de 60 studiepoengene*)

3. **For grader som gis i samarbeid med andre norske eller utenlandske institusjoner (fellesgrader) må minst 30 studiepoeng være avlagt ved NTNU.**
4. **(ny)**
Ved godskriving av utdanning, som tidligere har inngått i beregningsgrunnlaget for en grad eller som del av en grad eller yrkesutdanning, må en student i tillegg ha avlagt minst 60 nye studiepoeng før det kan tildeles en ny grad. Fakultetet selv kan fastsette krav om inntil 90 nye studiepoeng for bestemte utdanninger. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, har dette styret myndighet til å vedta krav om inntil 90 nye studiepoeng.

4. Ny organisering av psykologstudiet (endring av studieforskriften § 22)

NTNUs styre vedtok i desember 2010 (S-sak 76/10) omlegging av profesjonsstudiet i psykologi slik at studentene skal tas opp basert på karakterer fra videregående skole og ikke etter resultatene fra ett-årig introduksjonsstudium på universitetsnivå. Studieåret 2011/12 er siste gang det tas opp studenter fra introduksjonsstudiet, i realiteten til det andre året i profesjonsstudiet. Studiet vil fortsatt være 6-årig, og graden som tildeles er den samme som tidligere (cand. psychol.). Omleggingen medfører at studieforskriften § 22 må justeres tilsvarende.

Fakultetet må gis en fullmakt fra Styret til å vedta når det ikke lenger vil være mulig å få tildelt grad basert på gammel studieplan, dvs når de som er tatt opp etter gammel ordning må innpasses etter den nye studieplanen dersom de bruker lenger tid enn den normerte studietiden, jf. forslaget 2. avsnitt. Bestemmelsen vedtas som eget punkt, dvs slik at den ikke inngår i studieforskriften.

Etter dette foreslås at studieforskriften § 22 får følgende ordlyd (endringer er merket med uthevet skrift og understreket):

§ 22 Candidata/candidatus psychologiae

I studieprogram som fører fram til graden candidata/candidatus psychologiae, inngår fellesemner slik det er fastsatt i § 13 nr. 4. **Graden bygger på et sammenhengende studieløp normert til 360 studiepoeng.** Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse fastsetter selv innholdet i studieprogrammet og øvrige krav for å tildele graden.

5. Endring på grunn av endringer i uh-lovens bestemmelser om faglig godkjenning

Dette er kun en oppdatering av henvisninger til uh-loven etter endring av loven §§3-4 og 3-5 om godskriving og faglig godkjenning. Det er kun § 3-5 som er aktuell for NTNU, da § 3-4 nå gjelder NOKUTs generelle godkjenning av utenlandsk utdanning.

§ 15 Innpassing

1. Fakultetet avgjør søknader om innpassing til videre studier på grunnlag av ekstern utdanning eller realkompetanse etter universitetsloven **§ 3-5**. Det forutsettes at den eksterne utdanningen er godkjent som utdanning på universitets- og høyskolenivå.
2. Fakultetet avgjør søknader om godkjenning som faglig jevngrad med grad eller utdanning etter universitetsloven **§ 3-5**.

Endringene i forskriften vil tre i kraft straks, unntatt §§ 22 og 34 nr. 8 som vil gjelde fra og med studieåret 2011/12.

Vedlegg

NTNUs studieforskrift er tilgjengelig på følgende nettside

<http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20051207-1684.html>

1. Høringsnotat av 06.01.11
2. Høringsuttalelse fra NT
3. Høringsuttalelse fra SVT
4. Høringsuttalelse fra IME
5. Høringsuttalelse fra HF
6. Høringsuttalelse fra FUS
7. Høringsuttalelse fra Studenttinget
8. Kunnskapsdepartementets forskrift om godskriving av høyere utdanning.
9. NTNUs høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementet i 2008

Tilrådingen:

1.

Endring av Forskrift av 07.12.2005 nr. 1684 om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Fastsatt av Styret dd.mm.åååå ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) med hjemmel i Lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-9 nr. 7.

Forskriftsbestemmelsene får følgende ordlyd etter endringen:

§ 15 skal lyde:

§ 15 Innpassing

1. Fakultetet avgjør søknader om innpassing til videre studier på grunnlag av ekstern utdanning eller realkompetanse etter universitetsloven § 3-5. Det forutsettes at den eksterne utdanningen er godkjent som utdanning på universitets- og høyskolenivå.
2. Fakultetet avgjør søknader om godkjenning som faglig jevngod med grad eller utdanning etter universitetsloven § 3-5.

§ 22 skal lyde:

§ 22 Candidata/candidatus psychologiae

I studieprogram som fører fram til graden candidata/candidatus psychologiae, inngår fellesemner slik det er fastsatt i § 13 nr. 4. Graden bygger på et sammenhengende studieløp

normert til 360 studiepoeng. Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse fastsetter selv innholdet i studieprogrammet og øvrige krav for å tildele graden.

§ 34 skal lyde:

§ 34 Målform og språk ved skriftlig vurdering

1. Bestemmelser om bruk av målform i eksamensoppgaver er gitt i Forskrift om målform i eksamensoppgaver av 7. juli 1987. Forskriften er gitt med hjemmel i Lov av 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentlig teneste.
2. Eksamensoppgaver som gis på norsk mål, skal foreligge i begge målformer (bokmål og nynorsk). Unntatt er oppgaver i faget norsk. Har alle studentene ønsket samme målform, kan oppgavene gis i bare denne målformen. Studentene velger målform når de melder seg til vurdering.
3. Dersom undervisningen gis på et ikke-skandinavisk språk, skal eksamensoppgaver i tillegg gis på undervisningsspråket. Søknad om å få oppgave gitt på annet språk enn norsk eller undervisningsspråket, avgjøres av fakultetet.
4. Når all undervisning gis på et ikke-skandinavisk språk, kan fakultetet selv bestemme at både oppgavetekst og besvarelse levert til vurdering skal være bare på det språket. Til eksamen på høyere grads nivå kan fakultetet selv bestemme at oppgaveteksten gis på et ikke-skandinavisk språk, selv om det ikke er krav om at besvarelsen skal leveres på det språket. Høyere grads nivå betyr her master eller 4., 5. eller 6. årskurs/-kull i integrerte studieprogram. Bestemmelser om dette skal være angitt i emnebeskrivelsen.
5. Dersom en vesentlig del av emnets pensum er på et annet språk enn undervisningsspråket, kan fakultetet bestemme at oppgaveteksten i tillegg skal gis i det språket.
6. Vurderingsbesvarelser og masteroppgaver kan leveres på norsk, svensk, dansk eller engelsk hvis det ikke er fastsatt annen ordning i emnebeskrivelsen eller studieplanen.
7. Der et annet fremmedspråk enn engelsk inngår i egenarten til emnet, i dets læringsmål eller pensum, fastsetter fakultetet hvilket språk kandidatene kan bruke i sine vurderingsbesvarelser.
8. Masteroppgaven skrives på det språket som er mest relevant for innholdet i oppgaven og de praktiske forholdene for hver enkelt masterstudent. Fakultetet selv avgjør hvilke språk som kan godkjennes innenfor disse rammene. Masteroppgaver som skrives på norsk, skal ha et sammendrag på engelsk eller et annet relevant fremmedspråk. Masteroppgaver som skrives på et ikke-skandinavisk språk, skal ha et kort sammendrag på norsk. Fakultetet kan gi unntak fra denne bestemmelsen dersom studenten er fremmedspråklig og ikke behersker et av de skandinaviske språkene (norsk, svensk eller dansk).

§ 43 skal lyde:

§ 43 Vitnemål

1. Vitnemål utstedes ved fullført grad eller fullført utdanning. Vitnemål utstedes normalt bare én gang for samme grad/utdanning. Vitnemålet skal gi opplysninger om hvilket studieprogram

som ligger til grunn for graden. Vitnemålet skal gi opplysninger om hvilket semester og år graden/utdanningen er fullført. Eventuell hovedkarakter angis i vitnemålet. Diploma supplement inngår som en del av vitnemålet. Karakterutskrift som inneholder de emner studenten har bestått, følger som vedlegg til vitnemålet.

2. For at en kandidat skal få utstedt vitnemål for grad fra NTNU må minst 60 av studiepoengene, som skal inngå i beregningsgrunnlaget for graden, være avlagt ved NTNU.
3. For grader som gis i samarbeid med andre norske eller utenlandske institusjoner (fellesgrader) må minst 30 studiepoeng være avlagt ved NTNU.
4. Ved godskriving av utdanning, som tidligere har inngått i beregningsgrunnlaget for en grad eller som del av en grad eller yrkesutdanning, må en student i tillegg ha avlagt minst 60 nye studiepoeng før det kan tildeles en ny grad. Fakultetet selv kan fastsette krav om inntil 90 nye studiepoeng for bestemte utdanninger. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, har dette styret myndighet til å vedta krav om inntil 90 nye studiepoeng.

Endringene i §§ 22 og 34 nr. 8 trer i kraft fra studieåret 2011/12. De øvrige endringene trer i kraft straks.

2. Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse vedtar når tildeling av grad etter gammel ordning for opptak til psykologstudiet skal opphøre (opptak basert på ett-årig introduksjonsstudium).